
van de ene plek naar de ander, met maaltijden (erg belangrijk voor Meiners) en brieven schrijven.

Protestant in een rooms-katholieke omgeving

Wat Meiners het eerst opviel toen het ergste stof van de reis en de introductie in het leger ietwat gedaald was, was het totaal andere religieuze landschap. In de loop van de Eerste Wereldoorlog zouden de grenzen tussen ideologische groepen in de Nederlandse samenleving poreuzer worden: gereformeerd, katholiek, liberaal, hervormd en socialistisch gingen noodgedwongen nader kennismaken met elkaar. Door wederzijdse relativering en betere verbindingen kwamen dorpen uit hun isolement.⁴⁴

Een dergelijke dynamiek was merkbaar aan de grensgebieden waar Meiners te maken krijgt met andersgezinde mede-protestanten en met uiteraard katholieken. 'Ik ga hier bij de pastoor eens een bezoek brengen. De mensen hier zijn bijzonder joviaal', schrijft Meiners aan zijn vrouw.⁴⁵ 'Op twee of drie huisgezinnen na, is alles hier Roomsch Katholiek.'⁴⁶ De alom aanwezige Belgische vluchtelingen brachten Meiners naar het grote grensstation van Baarle-Nassau. Daar trof hij een twaalftal 'nonnekes' die zaten te wachten op hun verplichte vaccinaties:

Ik sprak ze aan en ze vertelden me de ellende; ze gingen naar Roozendaal. Tot besluit zeide ik: 'Gelukkig, zusters, er is er Een, die alles bestuurt'. 'Ja', zei een nonneke, dat is de moeder Overste!' Je begrijpt, ik moest lachen en zei: 'nee, een veel hoger dan moeder overste' en wees naar boven. Ja, toen begrepen ze 't en begonnen allen hartelijk te lachen.⁴⁷

Op een ander moment ging Meiners voor in de Fraterschool, die gedeeltelijk was ingericht als hospitaal, maar waar ook ruimte gemaakt kan worden voor een protestante godsdienstoefening:

De ontspanningszaal is propvol. De beide groote schuifdeuren zijn opengezet. Daar staat een lessenaar, die mijn preekstoel wordt. Achter mij heeft het regimentsmuziek plaats genomen. Voor mij zitten officieren; de anderen op de stoelen, die er zijn of op de twee biljarten en de rest staat langs de wand. Als ik van mijn spreekgestoelte opkijk, treft me toch het wonderlijke van de geschiedenis. Aan de muren zie ik schilderijen, beelden en andere Roomsche versierselen – en hier zal ik een Protestantsche godsdienstoefening houden? Nu, de omgeving heeft ons niet geschaad – met dankbaarheid hebben we van deze goede gelegenheid gebruik gemaakt en den volgenden Zondag nog eens.⁴⁸

⁴⁴ Koops, *Ervaringen en reflecties*, 82, 83.

⁴⁵ Meiners aan zijn vrouw, Goirle, 6 september 1914.

⁴⁶ 'Van den veldprediker' 1.

⁴⁷ Meiners aan zijn vrouw, 13 september 1914. FMO.

⁴⁸ 'Van den veldprediker', VIII.